

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
Školský rok 2023/2024

Vypracovala: Mgr. Potfajová Simona

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, ku každodennému proenvironmentálnemu správaniu.

Environmentálna výchova je zameraná na získavanie a rozvíjanie špecifických kompetencií žiakov, ktoré smerujú k zodpovednému environmentálnemu správaniu. Žiaci nadobúdajú nielen vedomosti, ale aj zručnosti, návyky a postoje, ktorými môžu chrániť prírodu a zlepšovať životné prostredie prostredníctvom aktivít primeraných ich veku. Tieto budú východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k svojmu okolie ako aj pre rozvíjanie schopnosti environmentálne myslieť a konať.

Cieľom environmentálnej výchovy je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality, ktoré umožnia chrániť a zlepšovať životné prostredie:

- vnímajú prírodu všetkými zmyslami,
- spoznávajú jednotlivé zložky životného prostredia a ich funkcie pre človeka a iné organizmy,
- si osvoja základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- pozorovaním rozpoznávajú zmeny a environmentálne problémy v svojom okolí,
- aktívne sa zapájajú do starostlivosti o životné prostredie školy a jeho okolia,
- správajú sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromňujú sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie,
- základným predpokladom na prejavenie záujmu učiť sa o životnom prostredí, cítiť za zodpovednosť a uskutočňovať kroky na jeho ochranu je empatia voči prírode a životnému prostrediu,
- dôležitý je častý kontakt s prírodou, priame stretnutie s ohrozením prírody v okolí bydliska,
- čítanie odbornej literatúry, sledovanie vhodne vybraných filmov spojené s diskusiou s odborníkmi v oblasti, prípadne s návštevou danej lokality,
- využívanie konkrétnych príbehov, simulačné, inscenačné a iné aktivity, ktoré prezentujú citlivý vzťah k životnému prostrediu,
- využívať aktivizujúce a zážitkové vyučovacie metódy, zapájať sa do projektov, programov a súťaží s environmentálnym zameraním s cieľom podnietiť záujem žiakov o environmentálne témy a rozvíjať ich zručnosti nevyhnutné pre udržateľný rozvoj.

Žiaci, primerane k svojim vekovým osobitostiam by mali poznať a chápať:

- prírodné javy a deje v životnom prostredí,
- zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia,
- globálne problémy ľudstva (skleníkový efekt, kyslý dážď, znečisťovanie ovzdušia atď.),
- závislosť ľudského života a živobytia na životnom prostredí, dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia,
- význam efektívnej ochrany a trvale udržateľného stavu životného prostredia,

- opatrenia na ochranu a využívanie životného prostredia,
- základné pojmy eko-slovníka.

V edukačnom procese je potrebné uprednostňovať priame pozorovanie prírody, krátkodobé a dlhodobé pozorovanie rastlín a živočíchov a zveľaďovanie životného prostredia aktívnou pracovnou činnosťou žiakov (napríklad na hodinách pestovateľských prác), odhaľovať a riešiť ekologické problémy v životnom prostredí a iné.

Priama účasť žiakov na riešení uvedených problémov je najlepším predpokladom utvorenia ich ochranárskych postojov. Žiaci si majú uvedomiť, že ich terajší vzťah k životnému prostrediu ovplyvní kvalitu života každého z nich v budúcnosti. Výchova k ochrane životného prostredia vedie žiakov k úspore materiálov a energie a k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami.

Takto projektovaný dlhodobý zámer výchovnej práce na všetkých školách je potrebné realizovať plnením konkrétnych úloh zacielených na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov.

Cieľom environmentálnej výchovy žiakov našej školy je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality, na základe ktorých budú schopní chrániť a zlepšovať životné prostredie. Tento dlhodobý zámer výchovnej práce na škole je potrebné realizovať plnením konkrétnych úloh, ktoré budú zacielené na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

- úroveň vedomostí
- rozvoj zručností
- utváranie postojov.
-

Obsah environmentálnej výchovy je spojený s obsahom vzdelávania v týchto témach učiva:

- zachovanie biodiverzity – rozmanitosti života na našej planéte,
- odlesňovanie,
- erózia pôdy,
- racionálne využívanie prírodných zdrojov,
- znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy,
- úbytok ozónovej vrstvy,
- kyslé dažde,
- skleníkový efekt,
- spotreba energie,
- odpad,
- urbanizácia – narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby.

Cieľom environmentálnej výchovy na našej škole je:

1. vychovávať žiakov pre životné prostredie – rozvíjať u nich pozitívne hodnoty a postoje, úprava areálu školy v rámci vyučovacích hodín PVC, úprava tried – ošetrovanie a rozmnožovanie izbových rastlín.
2. Naučiť žiakov zveľaďovať a ochraňovať životné prostredie – ochrana starostlivosti o vtáky žijúce v okolí školy, zhotovenie drevených kŕmidiel, prikrmovanie v zimnom období.
3. Oboznámiť žiakov s tradičnými hodnotami etiky prírody – krásy prírody, ochrana a rozmanitosť života prírody, zhotovenie nástienok v triedach, rozhovory na triednických hodinách.
4. Viesť žiakov k zodpovednosti za životné prostredie, v ktorom žijú – čistenie okolia školy od nečistôt, starostlivosť o čistotu parčíku pri škole.
5. Upozorniť žiakov na súčasné ekologické problémy – zhromažďovanie materiálu o aktuálnych otázkach a problémoch o životnom prostredí.
6. Poskytnúť žiakom informácie týkajúce sa efektívneho využitia odpadového materiálu – beseda k danej problematike.
7. Formovať postoje, presvedčenie a konanie – hrou, zážitkom, skúsenosťou, zapojenie sa do zberu papiera.
8. Oboznámiť žiakov s faunou a flórou okresu Nové Mesto nad Váhom a jeho okolia.
9. Naučiť žiakov racionálne využívať prírodné zdroje – oboznámiť s možnosťami šetrenia prírodných zdrojov – vody, pôdy, lesov, ovzdušia, slnečnej energie.

Plán činnosti environmentálnej výchovy

September

- úprava areálu školy – priebežne na hodinách PVC
- starostlivosť o rastliny po celý školský rok

Október

- 3.10. - Objavenie jaskyne Domica
- 4. 10. – Svetový deň zvierat

November

- 16.11. – Medzinárodný deň bez fajčenia

December

- 10.12. – Medzinárodný deň hôr

Január

- 18.1. – Deň vyhlásenia Národného parku Slovenský raj

Február

- 13.2. – Zriadenie Národného parku Slovenský kras

Marec

- 21.3. - Svetový deň lesov
- 22.3. - Svetový deň vody

Apríl

- 1.4. – Svetový deň vtáctva
- 22.4. – Svetový deň Zeme – úprava areálu a okolia školy

Máj

- 24. 5. – Európsky deň Národných parkov
- 25.5. – Deň Afriky

Jún

5. 6. - Svetový deň životného prostredia

14.6. – Zriadenie Národného parku Nízke Tatry